

sami smo mogli z ozirom na neznatno število naših vojnih ladij pričeti le z manjšimi podjetji, čeprav že smo Italijane pogostokrat izzivali. Na ponovno bombardiranje na italijanski izhodni obali ležečega vojaškega ozemlja so enkrat odgovorili z brezuspešnim obstreljevanjem naše železniške proge nad Dubrovnikom.

Drugič jim pa ta stvar ni sla tako gladko izpod rok. Mi smo namreč pričeli s protinapadi, katerih uspeh je bil ta, da je naš "P 4" potopil njihovega "Garibaldija." Ob istem času so hotele nekatere italijanske križarke in torpedni čolni napasti našo zamenjadajalno postajo: ko so pa izvedeli, da je že njihov "Garibaldi" potopljen, so se hitro umaknili.

Od tega časa se Italijani niso premaknili. Opravili imamo s sovražnikom le tedaj, kadar se pokazuje semterje kak angleški ali francoski podmorski čolni. Njihovi poskusi, da bi izvedli kaj uspešnega, so se končali s tem, da smo potopili njihova 2 podmorska čolna "Cresuel" in "Mong." Kakega laškega podmorskega čolna v južnem Jadranском morju pa sploh ni videti.

Podjetje našega brodovja je bilo moteno samo enkrat in sicer pri obstreljevanju sovražnih baterij in ladij pri Draču. Italijanska križarka "Quarto" je napadla naše značno manjše brodovje, katero se je moralno umaknil.

Kar se tiče ofenzivnega duha našega brodovja, je bil v začetku tako velik, da smo morali posebno mlajše častnike in moštvo v pravem pomenu besede držati nazaj.

Naša podmorska vojska se je razvila čisto družce, kakor smo si to predstavljali. Med velikimi enotami ni prišlo nikoli do bojev. Za dosedanje uspehe se moramo zahvaliti pretežno mladim častnikom, nadalje moštvu podmorskih čolnov, voditeljem letal in spremljevalcem, končno poveljnikom podmorskih čolnov in sličnih majhnih enot. V inozemstvu tudi nazivajo to vojsko "vojsko kapitanov in poročnikov."

Vojska je za mornariško mladino izvrstna šola in moram povdariti, da je njen navdušenje za njo še tudi sedaj tako veliko, kakor v njenem začetku, moram celo reči, da po vsakem podjetju še zraste.

Ne vsem, temveč le nekaterim!

(Beseda z bojišča.)

Na bojišču, dne 29. aprila 1916.

V par mesecih bo dve leti, odkar se je pričela ta krvava svetovna borba. Na tisoče mož' je zapustilo doma svoje žene in otroke, sinovi svoje starše, bratre in sestre. Mož se je solzil, ko je zapuščal svojo ženo in male otroke, in marsikateri mož se ni solzil zastonj. Morebiti je videl zadnjikrat svojo ljubo družino, zadnjikrat stisnil roko svojim dragim, dal zadnji poljub svoji zvesti ženi in ljubim otrokom. Mnogim pa še ljubi Bog ni odrezal niti življenja, ampak žive zadovoljno in srečno, mož na bojnem polju, žena z otroci pa oskrbuje zvesto njuno gospodarstvo ter po-roča pridno novice svojemu ljubemu možu. Njemu zvesta prosi in moli z otroci za srečno svidenje, za zdravje, njuno trpljenje in težave jima je lahko pre-našati. Poglejmo pa zdaj še enega moža, katerega od daleč poznaš, da ga razburja nekaj strašnega. Nje-

ekspresnim vlakom, ki gre z Dunaja v Budapesto, Belgrad, Niš, Sofijo, Plovdiv, Odrin in Carigrad. Ta proga Dunaj-Carigrad je dolga 1750 km. Vlak vozi 2 dni in 2 noči ter stane okoli 160 K, ako imajo krome normalno veljavno. Proga Carigrad (oziroma Hajdar-Paša, kakor se imenuje carigrajska postaja on-kraj Bospora na azijski strani)-Jeruzalem je dolga pa okoli 2250 km in stane okoli 240 K. Vožnja z Dunajem v Jeruzalem stane torej okoli 400 K v II. razredu.

Kaj pa z Jeruzalem ne gre naprej železnica v Egipt? Seveda. Zdaj med vojsko je sicer to ožje vojno ozemlje. Vendar je železnična skoro že gotova. Ako ne bi bilo vojske, bi pa Turki ne mogli delati te železnicice. Angleži so jim namreč vedno branili, ker bi se s tem ogroževali - "angleške koristi" v Egiptu. Proga Jeruzalem-Egipt se odcepí od proge Jeruzalem-Jafa nekako v sredini te proge, pri postaji Sedžed. Proga Jafa-Jeruzalem je dolga 87 km. Od Jeruzalema do Sedžeda je 47 km. Od Sedžeda gre nova železnica v najjužnejši kraj sv. dežele, v Bir es-Seba, staro mesto Bersaba. Proga Sedžed-Bersaba je dolga 65 km. Iz Bersabe je zdaj napravljena lepa avtomobilna cesta skoz Hebron in Betlehem v 80 km oddaljeni Jeruzalem. Iz Bersabe gre železnica naprej proti Egiptu. Uradno je priznano, da je napravljena železnica že kakih 50 km naprej do postaje El Audže. Angleški časniki pa izjavljajo s strahom, da je železnica oddaljena od Sueskega prekopa samo še 40-50 km. Ta zadnji ostanki bi bil hitro gotov, ker je v ravni puščavi. Toda tu je že egiptiska fronta. Ce potisnejo Turki Angležem, že predor, je železnica takoj gotova do predora. Od predora v notranjščino Egipta je pa že dovolj železnic.

gov obraz je poln obupa, njegove oči polne sovrašta in jeze, njegovo srce črta grozne čline.

Kdo mu je povzročil vse te strašne in grozovite slrbi, ki ga tarejo in mučijo? Poročilo o nezvestobi njegove žene ga je ranilo, kakor smrtni meč, ter vzbudil v njem strašne namene. Mož tukaj stoji pred sovražnikom ter prenaša vse napore, prenaša zimo in vročino, žejo in lakoto, leži na trdem kamenju in nima sime, da bi položil na njo svojo trudno glavo, nima minute mirnega spanja, nobeno minuto ni varen svojega življenja, preliva kri za domovino, stori vse, da bi pomagal obvarovati preljubo mu domovino in njene narode. Primerjaj, žena, kakšna je pa tvoja postelj, kakšno je tvoje stanje. Ali nisi srečna v primeri z našim težavnim in nevarnim stanom? Žena, žena, kaj delaš s svojim možem, kateri te je ljubil in ti je bil zvest? Ali zaslubiš to on, ki si mu obljudila zvestobo in ljubezen. Njegove solze in žalost vpijejo za maščevanje. Bog drži tudi nad teboj oster meč, s katerim bo neusmiljeno udaril, kakor tepe z vso srditostjo že skoro dve leti ta pregrešni svet. Žena, ali se ne sramuješ, ko čitaš v časnikih, kakšen je dan danes ženski spol, ki kakor divja druhá streže svojim stristem na ta ali oni način? Kmalu bo že neuroma živila imela lepše obnašanje. Nočem navesti žalostnih dogodkov, katerih se je žal že več zgodilo in se še godijo. Ali ni tvoje obnašanje meč v srce onim mnogo-mnogoštevilnim vrlim ženam, katere so poštenne in zveste svojim možem, katere svojo prisego in ljubezen zvesto spolnjujejo in ki molijo za može ter storijo vse, s čimur bi jih mogle razveseliti? Ali nisi kriva ti njih solz in vzdihov, ker morajo prenašati s teboj vred omagljevanja ime tvojega spola? Do vrhunca je pričipela tvoja krivda! Gorje, ko pride zopet čas miru! Kam boste šle, kam bežale od sramote, ko pridejo Vaši preizkušeni in zmučeni možje nazaj? Ali jih boste upale pričakati? Za stoletja ste osramotile ženski spol!

Kaj pa ve dekleta? Tudi pri vas ni vse v redu: Kakor konji brez uzde se nahajajo pri vas v vasi sredini dekleta, katerim pač prisoja drugačno ime. Vzdignite se, ve poštena dekleta, ve pošteni in zveste žene, ter branite vaš doslej spoštanji spol! Poglejte, kako propada, poglejte, kako se sramoti pred celim svetom! Ničče več ne zaupa, nobena obljuduba nima več veljave. Vzdignite se, ve, bodite kakor straža, da si ne bo pridobil hudi duh vsega ženstva! Razsolziti se mora pošten človek nad obnašanjem nekaterih poživinjenih žensk. Pomislite, take ženske, kako odgovornost si nalagate na vašo že itak obloženo dušo! Kakšna bode mladina, katera vse natanko opazuje in zasleduje, kako se obnašate ve? Ali se ne spominjate besed sv. evangelija, v katerem pravi naš Zveličar: "Gorje svetu zavoljo pohujšanja! Kdor pa pohujša katerega teh malih, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja." Kakšno boste imele odgovornost na sodni dan? Vse vas bode tožili, vse kazalo na vas. Kako boste obstale? Mogoče, da boste rekli: Vsak pometaj pred svojim pragom! Dobro, opominim pa, da takih smeti n'namo pred našimi pragi in so tudi pri vas brez potrebe.

Nebodite pa užaljene vsled tega mojega dopisa ve poštene in zveste žene, ve pridna in dobra dekleta, ampak storite to, kar je v vaši moći, da se zatere ta kuga, da se ne bode ime vašega spola postavljal v sramoto, temveč da bodo žene in dekleta v veselje domovini, v veselje nam, ogledalo lepih čednosti mladini, ljubemu Bogu pa, da bomo vši podložni otroci.

Castiti gospodje dulovniki, prav prisrčno vas prosimo vši iz bojnega polja, bodite nam posredovalci pri naših zgoraj navedenih željah in prošnjah! — Vas pozdravlja vaš priatelj F. B—z—a, četovodja, 10.-87. stofnije.

Odgovor ženi s Pohorja.

Posestnik in trgovec iz konjiškega kraja nam piše:

V 17. številki "Slovenskega Gospodarja" opisuje "žena s Pohorja" položaj najemnikov. Dovolim si kot posestnik in trgovec na isti članek svojo opazko:

Najemnica se pritožuje, da ne dobi zemlje v načem in da ista leži v pušči. To ni res! Ako bi imel kmet zemlje več kot je sam potrebuje in bi bila opuščena, bi imela gotovo občina, oziroma žetvena komisija, pravico jo oddati. Najemnica naj se samo pritoži in gotovo ji bo pomagano. Kar se pa tiče žgancev in krompirja, pa rečem, da je dandanes vsak gospod

in kmet z njimi zadovoljen, samo če jih ima. Meso si pri današnji draginji more le malokdo kupi.

Omenim naj še položaj trgovcev. Najemnica želi, da bi bile na vsem blagu označene najvišje cene. Dobro bi bilo to tudi za nas male trgovce na deželi, a iste naj se označijo že v tovarnah in v židovskih zalogah in ne šele tukaj. Omenim naj le petolej. Kupil sem ga, ko še ni bilo označenih najvišjih cen in imel sem potem, ko so se označile najvišje cene, 12 vinarjev pri 1 litru izgube. Zakaj se niso cene označile že v velikih zalogah?

Gotovo bo po vojski, kakor pravi najemnica, mnogo revežev, kakor tudi mnogo milijonarjev. Pa med malimi trgovci menda ni nobeden tako srečen! Pač pa bo šla, ako vojske se ne bo kmalu konec, — marsikatera mala trgovina spat. Da bi pa po vojski ne bilo toliko revežev, bi marsikatera žena, katere mož je pri vojakih in dobri ona visoko podpre, lahko kaj prihranila.

Najvišje cene za drva.

V zadnjih mesecih so cene za drva poskočile tako, da je sklenilo cesarsko namestništvo jim določiti ceno. Cene se razlikujejo po tem, ali lastnik gozda sam dobavlja drva ali pa jih drug prodajalec prodaja na drobno občinstvu. Po teh cenah se je treba na vsak način ravnati, da se izognete sodniškemu preganjanju zaradi navijanja cen.

Primerne cene so tele:

I. Za prodajo drva po producentu (lastniku gozda) loko železniška postaja, kjer se nalagajo, za polena in nekalane hlode za kubični meter:

1. iz gozdom, oddaljenih do 3 km od postaje za nalaganje drv 14 K;

2. iz gozdom, oddaljenih 3-8 km od postaje za nalaganje drv 16 K;

3. iz gozdom, oddaljenih čez 8 km od postaje za nalaganje drv 17 K.

Daljava od železniške postaje za nalaganje drva se meri po cestah in potih, ki so pripravni za izvoz drva, torej ne mogoče po ravni črti po zraku od prostora, kjer ležijo drva v gozdu do železniške postaje.

II. Za prodajo drva na drobno neposrednim konzumentom (po lesnih trgovcih, trgovcih z mešanim blagom in branjevcih):

1. za hlode, 20 cm na dolgo, za kubični meter:
a) iz trdega 6.90 K,
b) iz mehkega lesa 6.90 K.

2. Za polena, 20 cm dolge kalane plohe

a) iz mehkega lesa po 30 kg 2.70 K.
b) iz trdega lesa po 50 kg 3.40 K.

3. Za tršje (za podkurti), 20 cm dolga na drobno razsekana polena: 25 kg 211.30 K.

Politične okrajne oblasti smejo, ako to dopuščajo krajevne razmere, določiti za svoja okrožja primerno nižje cene in jih tudi objaviti. Prej pa morajo vprašati za mnenje izvedence in komisije za določitev cen.

Političnim oblastim se dovoli, da smejo zahtevati potrebne množine drva na podlagi § 4 do 7 cesarskega ukaza z dne 7. avgusta 1915, drž. zak. št. 228, ako bi se branili lastniki gozdom ali lesotržci dobavljati po zgoraj navedenih cenah.

Zahtevajo se lahko tudi še stoječa drevesa.

Današnja vrednost konopelj.

Med rastline, ki so dosegle tekom sedanja vojne silno visoko vrednost, spadajo tudi konopelje. Danes stane 100 kg konopljenega predvsa 250 do 300 K. Najvišja cena, ki se plačuje za čisto otro predvsa, znaša pa tudi do 380 K. To je tako visoka cena, da nimamo danes nobenega pridelka, ki bi se bolje izplačal, kajti pomisliti moramo, da se da na 1 oralu zemlje pridelati tudi 6-10 meterskih stotov otrovrega predvsa in da nam nese predvsa, če ga računamo po 300 K meterski stot, celih 1800 do 3000 K na oralu. To so pa dohodki, ki so izredno visoki.

Danes pridelujemo pri nas le še malo konopelj, ker je cena v zadnjih letih pred vojno zmiraj bolj padala spričo konkurenco, ki so jo delale inozemske pridelivne rastline, n. pr. manila-konoplja in drugo. Le semintja se je še hraniilo nekoliko tega pridelka. Danes je pa konopljeno predvso zopet dragocen pridelek, po katerem se čimdalje bolj povprašuje in katero se čimdalje dražje plačuje.

Tisti naši gospodarji, ki so do zadnjega sejali konopelje, jih bodo gotovo tudi letos, ker vejo, da jih čaka lep izkupiček. Prav gotovo se je tudi že eden ali drug sosed odločil za ta pridelek in je namenil kako njivo za letošnjo setev.

Kdor pa konopelj še sploh ni sejal in ne pozna te kulture, ta jih letos tudi ne bo, ker mu manjka za to potrebnih pogojev in pridelovalnih sredstev, kajti takša setev se ne da v zadnjem trenutku na novo upeljati.

Kar se tiče sicer uspevanja konopelj, rastejo te rastline povsod dobro, kjer nam obroditia pšenica in turščica. Glavna stvar je pri konopljah, da jim pravimo dobro pognojena tla. Ce jim gnojimo s hlev-

skim gnojem, ga je treba že jeseni podorati, ker je spomladino gnojenje manj vredno.

Konec dne moramo se viti na planetu čiste nive, po deteljskih, po sočivju in okopavilih. Tukaj rastejo tudi lahko zaporedoma na isti nivi, če jih dobro gnezimo. Pri sveti je poziti na enakomerno posestev in da pride seme v svežo zemljo, ker nam v tem primeri prej in bolje izkali.

Ker so konoplje zelo občutljive proti mrazu, jih sejemo šele v drugi polovici meseca aprila ali meseca maja, drugod tudi se do sredi meseca junija. Ker jih je treba za predivo gosto sejati, potrebujejo na orah povprek 170 litrov ali 80 kg semena.

Kdor bi hotel za prihodnje leto potrebno seme doma pridelati, naj poseje nekaj konopljinih rastlin med krompir, med korenje ali med peso tako redko, da stojijo rastline ne več metrov naprej.

Italijansko bojišče.

Od zadnjega našega poročila so se na italijanskem bojišču vršili sledenči dogodki: Dne 4. maja: Naši so pregnali Italijane na gori Rombon iz več postojank in pri tem ujeli čez 100 alpincev, med njimi 3 častnike. Pri Gorici so naši sestrelili veliko italijansko zračno ladjo, ki je plula do Ljubljane. Ladja je zgorela in pada na goriško vežbalische. Naslovomska letala so obstreljevala Valono in Brindizi. V Valoni so bombe uspešno zadele baterije in pristaniške naprave ter letalne postaje, pri Brindiziju pa vlake, kolodvor, skladisca in skupino rušilev. Tudi v mestu je razpočelo več bomb. Sovražno letalo so naši takoj pregnali. Bombe so metali naši tudi na italijansko križarko "Marco Polo." Letala so se srečno vrnila. — Dne 5. maja: Sovražni napad na Rombon so naši krepko odbili. Na Tirolskem pri Lavaroni so naši vrgli Italijane iz prednjih postojank severno-zahodno od naše utrdbe Lusern. — Dne 6. maja: nobenih posebnih dogodkov. — Dne 7. maja: Lah je streljal na goriško območje in postojanke pri Sv. Martinu. Zahodno od Sv. Martina so naši z mino razstrellili sovražno postojanko. Italijani imeli velike izgube. Na severnem pobočju gore Sv. Mihaela naši zavzeli manjšo sovražno opirališče. V Tirolah živahnji topovski boji. Naši letaleci metalibombe na sovražno taborišče v Chioprisu, južnoizhodno od Kormina. — Dne 8. maja: Nobenih posebnih dogodkov.

Minister za neodrešene Lahe, žid Barzilai, je dne 5. maja govoril v Kvartu pri Genovi, kjer je razglasil, da se sedaj Lah ravnajo pri svojih bojih po novem načinu. Izzivajo baje naše napadanje! Frej so bili bolj prešerni, oni so nas napadali ter korakali proti Dunaju. O tem korašanju se je Barzilaj žalostno izrazil, da se je pot dolga in težavna.

Zopet italijanski zrakoplov nad Ljubljano.

Ob izlivu Vipave pri Majnici je dne 4. maja priletel velik italijanski zrakoplov čez naše soške postojanke ter krenil ob Idriji proti Ljubljani in Zalogu, ne da bi bil napravil z metanjem bomb kakšno škodo. Ko je hotel na povratku zopet čez soške postojanke, mu je zapri pot ogenj številnih baterij. Poleg tega se je spustilo več naših letalcev za njim. Zaman je poskušal srebrnosivi klet, da bi se odtegnil malim brzim avstrijskim zračnim borilec. Dvakrat tako brza bojna letala so ga preletela pri Dornbergu in eno ga je napadlo s strojno puško ter ga zadelo z gorljivim izstrelkom. Goreč je padel vodljivi zrakoplov na goriško vežbalische. Iz pogorelih ostankov so potegnili trupla štirih letalcev. To je tretja uničena italijanska zračna ladja.

Uničen Italijanski zrakoplov.

Crovojnik Andrej Polanec, doma iz Huma pri Ormožu, nam o gornjem dogodku poroča z italijanskim bojiščem:

Dne 4. maja v jutro ob pol petih se je vračal sovražni italijanski, kakih 20 metrov dolgi zrakoplov s svojega ponočnega poleta v smeri proti Gorici. Naši topnari so ga obdali s šrapneli in aeroplani s strojnimi puškami. Končno je bil nekoliko pred Gorico smrtno zadel. Nagnil se je navpik, strašen ogenj se je vsul in obdal ga je črn dim. Bil je v nekaj trenutkih z vsem skupaj uničen.

Velikanec v snegu.

Slovenski pionirji nam pišejo s koroške fronte: Bili smo nekaj časa v ozadju. Ker se nam je bližala Velikanec, smo se jeli razgovarjati, kam da letos pojdemo po pisanku. In že v soboto zvečer dobimo povelje, da naj gremo k Lahom gledat, če še imajo kaj polente za Velikanec. V nedeljo jutro, ko smo po navadi doma začeli segati po blagosloviljenih rečeh, smo se tukaj začeli pomikati proti sovražniku. Pot naša je bila čez planino, kjer nam je grozila hruša in silen dež. Premočeni smo dospeli na pol hriba, kjer nas je že začel pologoma zapuščati in otkrivati sneg. V sneženem metežu smo šli na vrh te visoke planine. Kjer bi drugače imela biti na prostem cesta, so bili sedaj iz velikanskega snega klanci 4 do 5 metrov globoki, po katerih smo šli naprej do cilja in se tam naselili blizu polentarjev. Bili smo mokri in se tresli od mrazu, da še morda nikdar ne

iskoko in bližala se je noč. Sedaj se je šlo za prenočišče tu v tem pustem kraju, kjer ni nobenih hiš, a slovenski junak ne izgubi korijene.

Izkrene pozdrave pošljamo iz sneženih pianin vsem domačim in čitateljem "Slovenskega Gospodarja": desetnik Alojz Uhl, doma iz Jarenine; poddesetnik Alojz Pupacher od Sv. Duha; poddesetnik Anton Mitri iz Postojne; pionir Feliks Nerat od Sv. Ruperta; pionir Ivan Dokl od Sv. Antona v Slov. gor.; pionir Franjo Planinščič od Sv. Lovrenca; Ivan Šedevič; Friderik Selinšek, doma od Sv. Janeža na Drav. polju.

Slovenski smučarji na 1900 m visoki gori.

Desetnik Ivan Mir od Sv. Jurija na Ščavnici nam piše z italijanskem bojiščem:

Nekega dne je Italijani začeli močno razbijati. Kosci granat so se valili po skalovju. Svet se je tresel, kakor da bi bil nastal potres. Vedeli smo, kaj da namerava. Kmalu smo bili pripravljeni z nasajenimi bajonetom in smo ga pričekovali. Ni se minulo četr ure, že je zakričal svoj "Avanti! Avanti!" Sovražnik se mi bliža vedno bolj, kmalu ga dobim na cilj. Najbolje so mi služile ročne granate. Italijani so se kar kadili po kamenju. V najboljšo pomoč nam je bilo vrlo topništvo, ki je strelelo iz vseh kalibrov. Sovražni napad smo srečno odbili. Veselo je bilo gledati, kako so se kadili polentarski klobuki v zraku. Se nekaj dni pozneje se je igral vihar z italijanskimi peresi po planini.

Res smo imeli lansko leto hude napade v Galiciji, ali takih kot tukaj pa še nisem občutil. Nikdar ne pozabimo na ljubega Boga in ga prosimo, naj nam stoji ob strani in nam da zmago v naša roke. Že 16. mesec teče, kar se nahajam na bojnem polju. Bil sem enkrat lahko ranjen, oštekan z bronasto in srebrno hrabrostno svinčino II. vrste. Cil sem in zdrav, četudi sem sedaj 1900 m visoko doma.

Prisrčne pozdrave pošljamo: Desetnik Iv. Mir iz Rožičkega vrha, pešec Viktor Zamuda iz Dragolinskega vrha pri Sv. Juriju na Ščavnici, Jož. Štiftar iz Rađone, Jožef Kupec iz Celja, vsi pri alpinskih smučarjih.

Rusko bojišče.

V rumunskih listih krožijo dan za dnevnem venski, ki so očividno poslane iz Rusije, da v Besarabijskem pričakujejo prihod carja. Ob enem se tudi poroča iz Rumunije, da Rusi že več kot mesec dni delajo v bližini rumunske meje strelske jarke in okope. Ali je to početje samo slepilo, ali se Rusi res več ne zanesajo na Rumune? Sicer pa vladna na celi ruski fronti že delč časa precesjšni mir. Edino ob besarabski fronti in ob Stryji se od časa do časa oglašajo ruski topovi.

Francosko bojišče.

Boji pred Verdunom so na obeh straneh Moze postalni zopet živahnji.

Dne 4. maja so Nemci na levem bregu Moze zahodno od Avocourta zasedli nekaj francoskih jarkov, na izhodni strani pa so vrgli Francoze iz večih okopov v smeri proti višini 304 (3 km severno od vasi Esnes). — Dne 5. maja so se boji nadaljevali. Francozi so zopet moralni izprazniti nekaj jarkov severno od višine 304. — Dne 6. maja so se nemške postojanke pomaknile dalje proti višini 304. — Dne 7. maja so Nemci zasedli vse francoske jarke na severnem pobočju višine, nekaj nemških čet se je pomaknilo celo do vrha tega hriba. Francozi so pri bojih na nož imeli velike izgube. Ujetih je bilo 1280 mož. Isti dan so Francozi srdito napadali nemške postojanke pri postojanki "Mrtvi mož" (severno-zahodno od višine 304) in na obeh straneh sela Thiaumont (izhodni breg Moze). Na izhodnem bregu Moze so Nemci močno napadli francoske postojanke med gozdom Haundromt in utrdbo Douaumont, a so bili odbiti. — Dne 8. maja se je nemška črta na zahodni strani višine 304 pomaknila zopet dalje proti jugu. Nemci so namreč tega dne zasedli sovražne postojanke južno od Termiten-hriba (južno od Haucourta). Francozi so srdito napadali nemške postojanke pri višini 304 in pri selu Thiaumont na izhodnem bregu Moze. Uspeh zadnjih bojev je, da se je nemška črta na zahodni strani pomaknila zopet za 1 km dalje proti jugu.

Višina 304 — zadnji steber.

Iz Švicarskega mesta Geneva se poroča dne 9. maja:

Nemški uspehi na zahodnem bregu Moze tekm zadnjih 48 ur so na parisko prebivalstvo napravili velik utis. Francoska uradna poročila skušajo z nadvsevanjem ustvariti zopet ugumno razpoloženje. General Veroux obsoja, da se neuspehi na francoski strani tako hladno sprejemajo, prav mu pa tudi m, če se radi neuspehov francoskega orožja položaj preslabo sodi. Bojna črta, tako pravi general, se ni preveč zrahljana. Seveda je višina 304 po mnemu gene-

rala zadnji steber druge francoske čete pred Verdunom. Vsi naši pogreški se sedaj maščujejo. Gotovo je, da francoska kritja niso popolnoma varna pred težkimi nemškimi topovi, dočim so nemške postojanke verodoljivo boljše izdelane.

800.000 Francozov pri Verdunu.

O zavzetju "višine 304" piše vojaški strokovni pisatelj Moralt sledenč:

V teh hučih francoskih obrambnih bojih za Verdun je pač umetno, da se opetovano bavijo nemška in francoska uradna poročila z vprašanjem o izgubah. Kakšen je položaj pred Verdunom, se vedno bolj vidi iz naraščajoče uporabe sil, katere mora zastavljati nesrečna Francija v tej dobi vojske. 51 francoskih divizij se je nahajalo v brezuspešni borbi, da bi zrušili nemške napade na Verdun. Med temi se nahaja 800.000 mož, kakor se zdi, polovica trenutno še za boj sposobnega moštva francoske armade. Povsod, kjer so Nemci dosegli uspeh na izhodu in zahodu, se jim je to posrečilo z manjšim številom čet. Glavna pogoja za izvojevanje zmage sta kakovost čet in duh vojaštva. Ta vrednost pa je pri nemških četah vedno večja. — Ta si naj dolgoročno za omogoči nasprotniki in tiste nepriateljske države, ki zavidajo Nemčijo.

Turška bojišča.

Plej v Kut-el-Amari je bil izredno velik. 40 topov, 20 strojnih in 5000 drugih pušč, velikanska množina streliva in vojnega gradiva je prišlo v last Turkov. Angleži se v Mezopotamiji po porazu pri Kut-el-Amari polagoma umikajo. — Ob Sueškem prekopu se je dne 1. in 2. maja vršil pri kraju Katija vroč boj. Turki so premagali celo angleško brigado in zapodili v beg. Turki so odvezeli Angležem 240 glav govede, 120 kamel in veliko množino drugega vojnega gradiva. — Z bojišča ob Adenu (ob Rudem in morju) prihaja zakasnelo poročilo, da so Turki v bitki dne 15. in 16. marca pobili 3000 Angležev.

Pred Solunom.

Vsa znamenja kažejo, da četverosporazum venecar le ni upal po grškem ozemlju prevažati srbskih čet iz Krifa v Solun, ampak po morski poti. Uradno se poroča, da je že 20.000 Srbov prispele v Solun, vseh skupaj bilo baje 150.000. Srbski politiki niso nič kaj zadovoljni, da se še zadnji ostanki srbske armade porabijo za boje, kajti pravijo, potem bo Srbija brez možnosti, četudi se zopet pridobi. Toda težko, da bi se četverosporazum oziral na to bojanjen, ampak kadar pride pred Solunom do bojev, bodo Srbi zopet prvi žrtvovani našim topom in strojnim puščam.

Francozi so zasedli severnozahodno od Soluna in južno od Bitolja mesto Florina. Bojjo se baje, da bi jih mi in zavezniški obkolili na levem krilu.

Ukrajinci pri Burianu.

Odpoljanstvo Ukrajincev (Rusinov) se je poklopilo našemu zunanjemu ministru baronu Burianu ter mu razložilo sedanje ukrajinske želje. Pogovor je trajal eno uro.

Kje bo konec vojske?

Na Japonskem je nedavno izšla velezanimrva knjiga. Po svoji vsebinu ne zastopa mnjenja posameznika, marcev mnenje "Narodnega obrambnega odseka", katerega predsednik je grof Okuma, japonski ministrski predsednik, podpredsednik pa baron Kato, sedanjii japonski zunanjii minister. Člani so armadni in mornariški častniki, ministri in vladni uradniki. Nad en milijon izvodov te knjige je že bilo prodelenih in sedaj je izšla v šestem natisu. Naslov se glasi: "Vojna med Japonijo in Ameriko." Naslovna slika kaže znagnostljiven japonski dreadnought in r. ztrganjo, prevrnileno ameriško zastavo.

Knjiga začne z besedami: "Sreca 60 milijonov Japancev so razširjeni v pogumu in neugnano, kakor veliki vihar, ki veje z nebov, hočejo začeti vojno proti Združenim državam, ki bo širokoustnim Američanom dokazala, da japonsko ljudstvo ne pozna nobenega umikanja in da so njegovi vojaki nepremagljivi. Vprašanje je, zakaj naj vodimo vojno proti Združenim državam? Prvič radi absolutne nečlovečnosti Združenih držav, radi zabranitve japonskega priseljevanja in radi očividne in otipljive krivice takoj postavljajo proti Japancem. Združene države skrbno razločujejo med nami in Kitajci, ki so veliko nizjega stanu in vzgoje."

Nato sledi natančen opis Kalifornije. Mehika se označuje kot veliki in mogočni zavezniški Japonski, ki bo pomagal proti Združenim državam, kakor hitro pride čas za to. Dalje slove: "Izvežbani vojaki naj se pošljajo kot delavci in bogati trgovci, da vzamemo Filipine in Honolulu. Te otoke moramo vzeti, da trdno in enkrat za vselej položimo roko na Pacifiški o-